
RIGSREVISIONEN

Notat til Statsrevisorerne om beretning om bilsyn efter liberaliseringen i 2005

December
2012

revision
revision
revision

Opfølgning i sagen om bilsyn efter liberaliseringen i 2005 (beretning nr. 11/2008)

19. november 2012

RN A608/12

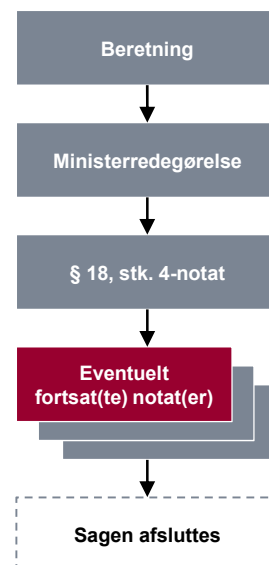
1. I dette notat følger jeg op på sagen om bilsyn efter liberaliseringen i 2005, som blev indledt med en beretning i 2009.

Notatet indeholder følgende konklusion:

Transportministeriet og Trafikstyrelsen har på tilfredsstillende vis håndteret 2 udestående punkter, der handler om implementeringen af opgørelsesmetoder for kvaliteten af bilsyn og oplysninger om biler, der udebliver fra syn. Det er derfor min opfattelse, at sagen kan afsluttes med dette notat.

Jeg bygger min konklusion på følgende:

- Trafikstyrelsen er nu i stand til at frasortere de kontrolsyn efter syn, der er foretaget på baggrund af målrettede eller skærpede tilsyn, så udviklingen af opgørelsesmetoder til at måle kvaliteten af bilsyn nu er på plads. Opgørelserne fra 2010 til 2012 viser, at kvaliteten af bilsyn generelt udvikler sig positivt, og at styrelsen drøfter med bilsynsbranchen, hvordan kvaliteten kan forbedres yderligere.
- Trafikstyrelsen kan nu indhente sammenlignelige oplysninger om køretøjer, der udebliver fra syn. Styrelsen forventer på den baggrund, at antallet af biler, der udebliver fra syn, bliver reduceret.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Jeg afgav i april 2009 en beretning om bilsyn efter liberaliseringen i 2005. Beretningen viste, at forventningerne til liberaliseringen kun delvist var indfriet, og at Færdselsstyrelsens (nu Trafikstyrelsen) tilsyn burde forbedres. Beretningen viste desuden, at Transportministeriet ikke aktivt havde fulgt op på liberaliseringen af bilsyn, selv om området havde en markant betydning for færdsels- og retssikkerheden.

Beretningens vurdering var baseret på følgende:

- Forventningerne til liberaliseringen af myndighedsopgaven med bilsyn var både høj kvalitet, uændret eller faldende pris og øget tilgængelighed. Forventningerne til tilgængelighed var indfriet, mens forventningen til pris kun var indfriet i begrænset omfang. Transportministeriet kunne ikke dokumentere, at forventningen til høj kvalitet var indfriet.
- Der fandtes ikke sammenlignelige oplysninger om, i hvilket omfang biler udeblev fra syn.
- Færdselsstyrelsen havde ikke tilrettelagt sit tilsyn med bilsyn tilfredsstillende.
- Departementet havde ikke sikret, at Trafikstyrelsens tilsyn med bilsyn var effektivt.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at de nøje ville følge Transportministeriets arbejde med at effektivisere og kvalitetssikre Trafikstyrelsens tilsyn med bilsyn. Statsrevisorerne ville også følge Transportministeriets overvejelser om, hvordan der kunne tilvejebringes sammenlignelige oplysninger om, i hvilket omfang biler udebliver fra syn og dermed ikke synes rettidigt.

4. Som svar på beretningen afgav transportministeren en redegørelse til Statsrevisorerne i august 2009. Heri oplyste ministeren, at han fandt, at liberaliseringen af bilsynsmarkedet grundlæggende havde været en succes. Transportministeren oplyste yderligere, at Transportministeriet havde iværksat en række initiativer til at effektivisere Trafikstyrelsens tilsyn og skabe større klarhed omkring kvaliteten af tilsynet og af de gennemførte bilsyn.

5. På baggrund af ministerredegørelsen afgav jeg i september 2009 et notat i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, hvori jeg fremlagde mine planer for den videre opfølgning på beretningen. Notatet findes i Endelig betænkning over statsregnskabet for 2009. I notatet lovede jeg, at jeg ville følge udviklingen på følgende punkter:

- om Transportministeriet medvirker til at skabe større gennemsigtighed i priserne for bilsyn
- ministeriets arbejde med udviklingen af opgørelsesmetoder
- ministeriets overvejelser om at tilvejebringe sammenlignelige oplysninger om biler, der udebliver fra bilsyn
- resultatet af Trafikstyrelsens og Rigspolitiets vurdering af hensigtsmæssigheden ved at iværksætte en forsøgsordning, der tilvejebringer oplysninger om, hvorvidt nysynede biler, som er indblandet i større færdselsuheld, har tekniske fejl
- departementets og Trafikstyrelsens initiativer til at effektivisere styrelsens tilsyn med bilsyn.

6. Som opfølgning på punkterne afgav jeg i februar 2012 et notat til Statsrevisorerne. Notatet viste, at Transportministeriet og Trafikstyrelsen på flere måder arbejdede med styrelsens tilsyn med bilsyn og med at sikre gennemsigtighed i priserne for bilsyn. Notatet viste dog også, at Transportministeriet endnu ikke var i mål med at implementere opgørelsesmetoder for kvaliteten af bilsyn eller med at kunne sammenligne oplysninger om biler, der udebliver fra syn. I notatet lovede jeg derfor, at jeg ville følge Transportministeriets arbejde med:

- at udvikle opgørelsesmetoder for kvaliteten af bilsyn
- at tilvejebringe sammenlignelige oplysninger om biler, der udebliver fra syn.

7. I dette notat redegør jeg for resultaterne af min opfølgning.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Transportministeriets initiativer

8. Jeg gennemgår i det følgende Transportministeriets initiativer i forhold til de udestående punkter. Gennemgangen er baseret på møder med og materiale fra Transportministeriet og Trafikstyrelsen, herunder Trafikstyrelsens statusrapporter til ministeriet om styrelsens tilsyn med køretøjer og syn/omsyn og data over udviklingen i kvaliteten af bilsyn fra 2010 til i dag.

Opgørelsesmetoder for kvaliteten af bilsyn

9. Beretningen viste, at Trafikstyrelsen havde begrænset datagrundlag til at vurdere kvaliteten af bilsyn. Rigsrevisionen anbefalede derfor, at Transportministeriet arbejdede systematisk med at dokumentere kvaliteten af bilsyn og fastlagde et niveau for, hvornår kvaliteten af bilsyn er tilfredsstillende.

Statsrevisorerne konstaterede, at forventningerne til fortsat høj kvalitet i bilsyn ikke kunne dokumenteres af Transportministeriet.

10. I mit notat fra februar 2012 fandt jeg Transportministeriets tiltag til at måle kvaliteten af bilsyn tilfredsstillende. Trafikstyrelsen havde udarbejdet en definition af kvaliteten af bilsyn og opstillet mål for kvaliteten, hvor

- 90 % af alle syn skal have det korrekte synsresultat
- 90 % af alle nysynede køretøjer skal være uden oversete tekniske fejl
- 99 % af alle nysynede køretøjer skal være uden oversete alvorlige færdselssikkerhedsmæssige fejl.

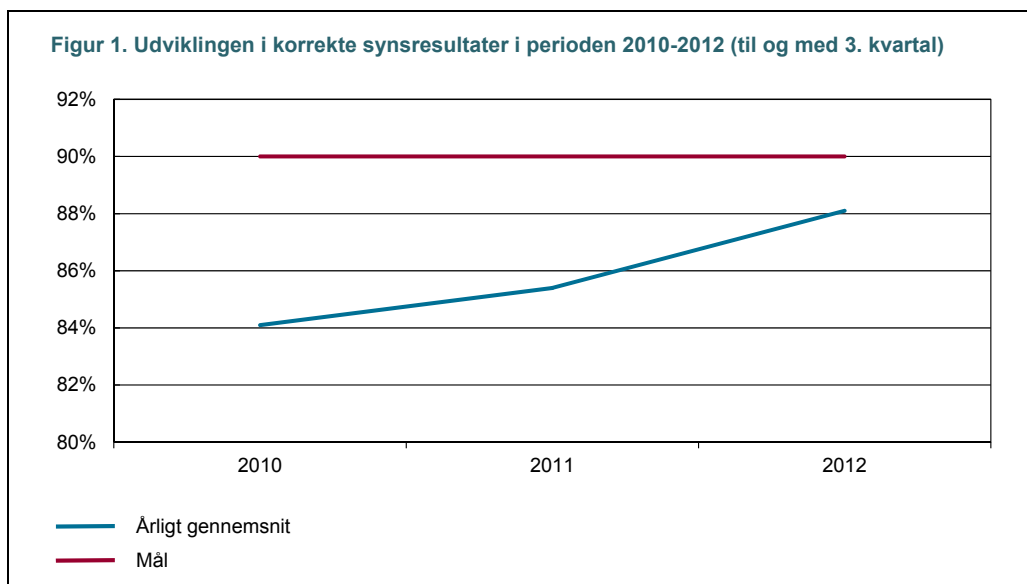
Jeg var enig i, at såkaldte ikke-målrettede kontrolsyn efter syn var den rigtige parameter at måle kvaliteten af bilsyn ud fra. Trafikstyrelsen kunne på daværende tidspunkt ikke opgøre disse kontrolsyn.

Jeg oplyste også, at jeg ville følge arbejdet med gennemførelsen af den elektroniske opdatering, der skulle gøre Trafikstyrelsen i stand til at frasortere de kontrolsyn efter syn, der er foretaget på baggrund af målrettede eller skærpede tilsyn.

11. Trafikstyrelsen har oplyst, at styrelsen nu kan frasortere de kontrolsyn efter syn, der er foretaget på baggrund af målrettede eller skærpede tilsyn, og at de dermed har data til rådighed, som kan dokumentere kvaliteten af bilsyn fra 2010 og frem. Målrettede og skærpede tilsyn baserer sig på en risikovurdering, og disse tilsyn vil alt andet lige resultere i en overvægt af dårlige tilsynsresultater. Kun ved ikke-målrettede kontrolsyn efter syn alene vil styrelsen kunne få et reelt billede af kvaliteten af bilsyn.

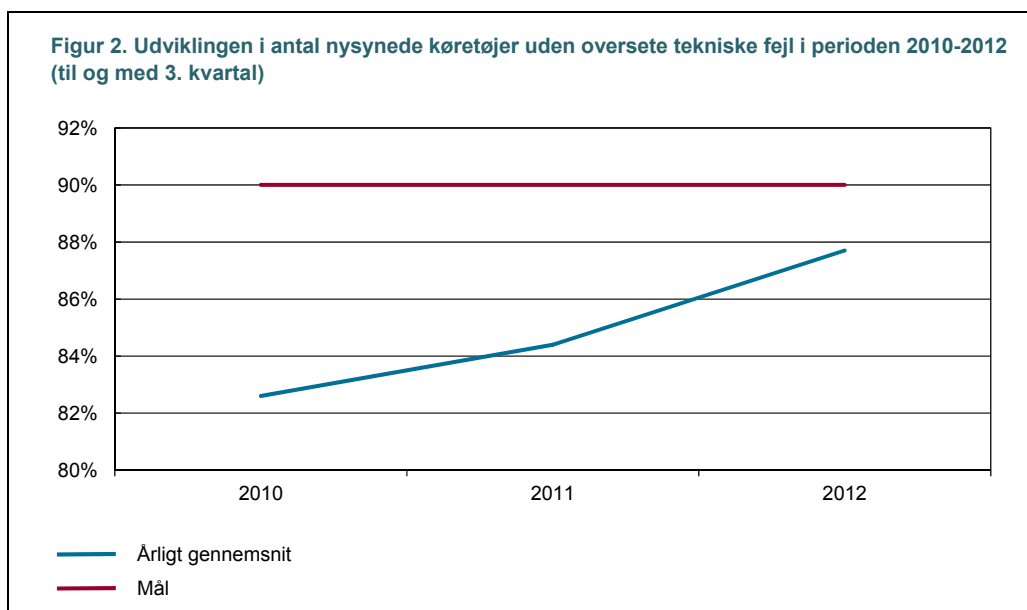
12. Rigsrevisionen har på baggrund af Trafikstyrelsens data undersøgt kvaliteten af bilsyn ud fra styrelsens 3 opstillede mål. Målopfyldelsen fra 2010 og frem fremgår af figur 1-3.

13. Figur 1 viser udviklingen i korrekte synsresultater målt i procent i perioden 2010-2012 (til og med 3. kvartal). Målingen er foretaget på baggrund af Trafikstyrelsens kontrolsyn efter syn, frasorteret målrettede og skærpede tilsyn.

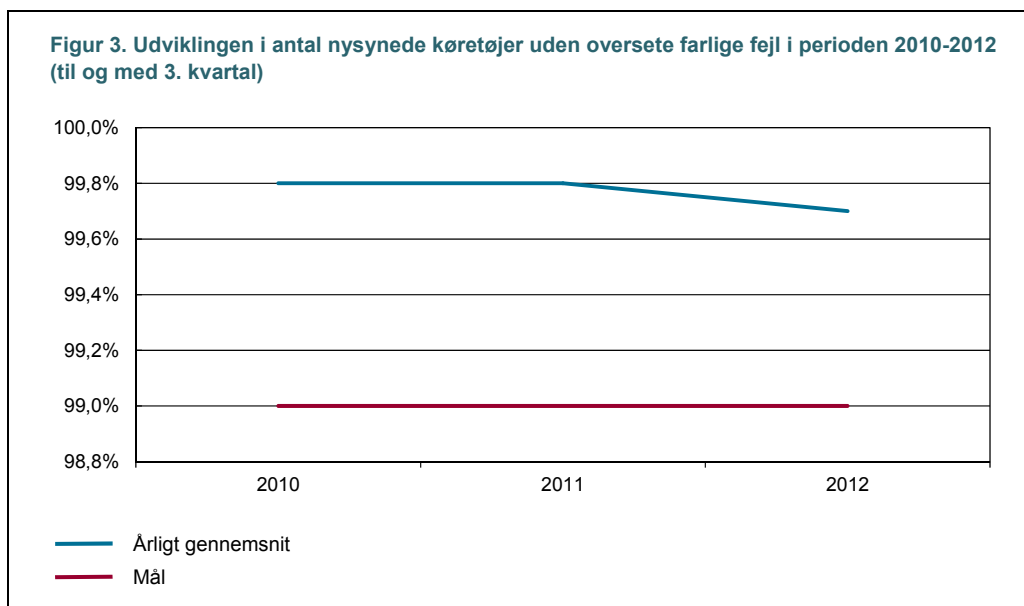
Figur 1 viser, at målet om, at 90 % af alle syn skal have det korrekte synsresultat, ikke er nået endnu. Udviklingen har været positiv siden 2010, og gennemsnittet for de første 3 kvartaler i 2012 er på mere end 88 %.

14. Figur 2 viser udviklingen i antal nysynede køretøjer uden oversete tekniske fejl målt i procent i perioden 2010-2012 (til og med 3. kvartal). Målingen er foretaget på baggrund af Trafikstyrelsens kontrolsyn efter syn, frasorteret målrettede og skærpede tilsyn.

Figur 2 viser, at udviklingen i antal nysynede køretøjer uden oversete tekniske fejl har været positiv siden 2010. Gennemsnittet for de første 3 kvartaler i 2012 er på knap 88 % og er dermed lidt under målet på 90 %.

15. Figur 3 viser udviklingen i antal nysynede køretøjer uden oversete farlige fejl målt i procent i perioden 2010-2012 (til og med 3. kvartal). Målingen er foretaget på baggrund af Trafikstyrelsens kontrolsyn efter syn, fraseret målrettede og skærpede tilsyn.

Figur 3 viser, at målet om, at 99 % af alle nysynede køretøjer skal være uden oversete alvorlige færdselssikkerhedsmæssige fejl, er opfyldt i hele perioden 2010-2012 (til og med 3. kvartal).

16. Trafikstyrelsen har oplyst, at styrelsen har aftalt med branchen, at der nedsættes en fælles arbejdsgruppe, som har til formål at drøfte, hvordan synskvaliteten fortsat kan forbedres.

17. Transportministeriet henholder sig til Trafikstyrelsens redegørelse.

18. Jeg finder det tilfredsstillende, at Trafikstyrelsen nu er i stand til at frasortere de kontrolsyn efter syn, der er foretaget på baggrund af målrettede eller skærpede tilsyn, så udviklingen af opgørelsesmetoderne til at måle kvaliteten af bilsyn nu er i mål.

Jeg finder det vigtigt, at Transportministeriet fortsat følger udviklingen af kvaliteten i forhold til de opstillede mål. Jeg finder det i den forbindelse positivt, at Trafikstyrelsen har et tæt samarbejde med branchen om fortsat at forbedre kvaliteten.

Oplysninger om biler, der udebliver fra syn

19. Beretningen viste, at der ikke var sammenlignelige oplysninger om udviklingen i antallet af biler, som ejeren ikke fremstiller rettidigt til periodisk syn. Beretningen viste også, at der ikke var brugbare oplysninger om, hvor længe bilerne typisk overskred synsdatoen.

Statsrevisorerne kritiserede i deres bemærkninger til beretningen, at Transportministeriet ikke havde sammenlignelige oplysninger om, i hvilket omfang biler udeblev fra syn.

20. I mit notat fra februar 2012 fandt jeg Transportministeriets tiltag på området tilfredsstillende. Ministeriet havde fået adgang til at udstede administrative bøder til køretøjsejere, der ikke mødte op til syn, og forventede på den baggrund at kunne nedbringe det løbende antal af usynede biler i Danmark fra p.t. ca. 15.000 til 2.000-3.000 og dermed opnå en bedre overholdelse af bilsynsforpligtelsen af hensyn til trafiksikkerhed og miljø. Iværksættelsen af det nye tiltag afventede dog SKATs digitale motorregister (DMR), hvorfra de nødvendige oplysninger om udviklingen i antal usynede biler, og hvor lang tid disse overskrider synsdatoen, skulle hentes. Transportministeriet forventede, at disse tiltag ville blive iværksat medio 2012.

Som det fremgik af mit notat fra februar 2012, ville jeg derfor følge op på, om Trafikstyrelsen fik tilvejebragt de sammenlignelige oplysninger om biler, der udebliver fra syn, som i de kommende år forventes at ville medføre en reduktion af usynede køretøjer på vejene.

21. Trafikstyrelsen har oplyst, at DMR er iværksat medio 2012, og at mulighederne for at tilvejebringe oplysninger fungerer tilfredsstillende. Styrelsen har udsendt informationsbreve om bøderne til køretøjsejere og kan allerede nu se en effekt på antallet af biler, der er blevet synet, set i forhold til samme periode sidste år. Styrelsen planlægger i givet fald at udstede de første administrative bøder i november 2012.

22. Transportministeriet henholder sig til Trafikstyrelsens redegørelse.

23. Jeg finder det tilfredsstillende, at Trafikstyrelsen nu kan indhente sammenlignelige oplysninger om køretøjer, der udebliver fra syn.

Jeg finder det vigtigt, at Transportministeriet fortsat følger udviklingen på området, fx ved at evaluere de metoder, som styrelsen anvender i forsøget på at nedbringe antallet af usynede køretøjer på vejene til gavn for trafiksikkerhed og miljø.

III. Afslutning

24. Jeg finder Transportministeriets initiativer tilfredsstillende, og det er min opfattelse, at sagen kan afsluttes.

Lone Strøm